

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей І Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

«HANYU JIAOCHENG»	57
Золотухіна Н.А. Використання онлайн додатків як засіб формування граматичної компетенції китайської мови.....	59
Ільченко А.Р. Сучасні підходи, методи та прийоми викладання китайської мови в контексті розвитку здібностей до запам'ятовування ієрогліфів.....	61
Лейба К.Ю. Методи викладання лексики на різних етапах вивчення китайської мови.....	63
Макітренко К.О. Методи викладання ієрогліфіки китайської мови.....	65
Соколова А.Р., Федюк В. Ю. Інтерактивні методи навчання китайської мови дітей дошкільного віку.....	67
Чихаріна К.І. Особливості викладання фонетичного аспекту китайської мови.	69
Щербакова К.О. 汉语听力技能训练方法.....	71

ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ В КРАЇНАХ СХОДУ

Науменко С.С. Освіта обдарованих дітей: державна політика Китаю.....	74
Олійник Ю.О. Особливості розвитку навчальних закладів Японії.....	75
Xie Fei. Educational Opportunities for Chinese Citizenship Values Aabroad Promotion.....	78
Ступченко Є.Г. Становлення та роль освіти в Арабському халіфаті.....	80
Wu Yanlin. Talantness Concept and its Influence Over Nowadays China.....	82
Han Zhangliang. Sport Education Work with Disabled Children in China: Why It Fails.....	83
Щербакова О.В. Шкільна справа та зародження педагогічної думки у стародавньому Китаї.....	85
Ян Чжуан. Розвиток вищої освіти Китаю в умовах стратегії «Один пояс- один шлях».....	87

ТЮРКОЛОГІЯ

Покровська І.Л., Йилдиз Уміт. Діяльність тюркологічних осередків закладів вищої освіти України.....	88
Йилдиз Уміт, Йилдирим Гюльчін. Культурні елементи в турецьких казках і їх використання у навчанні турецької мови (Türk Masallarında Kültür Öğeleri ve Türkçe Öğretiminde Kullanımı).....	90
Їлмаз Озан. Роздуми про перську граматику в коментарі Сууді Босневі XVI-го століття до поеми «Гюлістан» (XVI. Yüzyıl Şârihlerinden Sûdî-i Bosnevî'nin Gülistân Şerhinde Farsça Dilbilgisine Dair Görüşleri).....	93
Челіксап Сефа. Використання візуальних елементів і орієнталізм (Görsel Öğelerin Kullanımı ve Oryantalizm).....	95
Акденізлі Фуат. Реформа турецького алфавіту як візуальний показник впровадження західних норм і ідеалів (Batılılaşmanın Görsel Bir Göstergesi Olarak Türk Harf Devrimi).....	97
Акденізлі Коджагюль Ділек. Відображення орієнталізму у зовнішній політиці у новому столітті: закон про фінансування з-за кордону ісламських організацій в Європі (Yeni Yüzyılda Oryantalizmin Dış Politikadaki Yansımaları: Avrupa'da İslam Derneklerine Yönelik Yurtdışından Finansman Yasağı).....	99
Алибекироглу Сертан. Турецкие идиомы, отражающие мимику человека.....	101
Чиалашвили-Гордеева Е.Ш., Рамазанова Ш.И. Проблема диалога Востока и Запада в литературе постмодерна.....	104
Джигора Н.О. Особливі підходи в навчанні дітей абетки турецької мови в контексті нової української школи.....	106
Дурланик М. Латіф. Стадії розвитку сучасної лінгвістики та видатні філологи у період Турецької Республіки (Modern Dil Biliminin T.C.	

(напр. дивимось відео/слухаємо історію і одночасно замальовуємо те, що найбільше вразило (принцип *mindmap*)); 4) урок-гра (напр. Естафета. Дві команди, вчитель біля себе має картки (ієрогліфи) в довільному порядку. Вчитель називає слово і за командою діти по черзі біжать знайти відповідний ієрогліф; вчитель тримає м'яч, називаючи слово кидає дитині — дитина перекладає. Для таких уроків можна обирати ведучого з дітей) [5].

Таким чином, інтерактивний урок є найбільш ефективним методом навчання китайської мови для дітей дошкільного віку, оскільки такому заняттю властива варіативність діяльності. Відштовхуючись від вікових особливостей, даний тип уроку дає змогу підібрати ефективні методики і вправи, де взаємодія вчителя та учня на рівні творчої діяльності активує інтерес учня, оскільки він побудований на принципі того, що учень є не тільки об'єкт, але і суб'єкт навчальної діяльності [6]. Тобто, якщо орієнтуватися на творчий підхід, системне повторення, яке супроводжується рухами і на емоційну складову, інтерактивний урок даватиме оптимальний результат.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єдина державна електронна база з питань освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: vstup.edbo.gov.ua
2. Сотова К. В. «Возрастные особенности развития детей 4-5 года жизни» – Ярославль, 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://blog.dohcolonoc.ru/entry/konsultatsii/vozzrastnye-osobennosti-razvitiya-detej-4-5-goda-zhizni.html>.
3. Дєдов О. Експрес-діагностика в ДНЗ. Комплект матеріалів для практичних психологів. – Хотин, 2014. – 41 с.
4. Костюк Г. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені НАПН України, 2018. – 92 с.
5. Ефреєва Ю. Нетрадиционные формы проведения уроков китайского языка в начальной школе, 2012. – 140 с.
6. Мордоус І., Куценко І. До питання про використання педагогічних технологій у роботі з навчання дітей молодшого дошкільного віку іноземної мови // «Гілея» науковий вісник. – Київ, 2004. – 59 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФОНЕТИЧНОГО АСПЕКТУ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Чихаріна Карина Ігорівна, студентка 5 курсу факультету іноземної філології

Харківський національний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Н.В. Руда

У 21 столітті володіння іноземними мовами стало одним із факторів самореалізації, невід'ємною складовою успішної комунікації у різних сферах суспільного життя. У зв'язку з інтенсифікацією політичних, економічних та культурних відносин між Китаєм та Україною, відбувається пошук шляхів й у сфері викладання китайської мови, яка є офіційною мовою КНР, Сінгапуру, Тайваню, а також однією з 6 офіційних мов ООН.

Актуальність даного дослідження зумовлена зростанням кількості вивчаючих китайську мову, необхідності концентрації на фонетичних аспектах, звуковій будові даної мови, оскільки саме правильна й чітка вимова є підґрунтям взаємного розуміння й успішної комунікації.

Особливостям викладання фонетики китайської мови приділяли увагу такі науковці як О. Алексахін, Н. Деміна, Т. Задєнко, А. Кондрашевський, В. Курдюмов, А. Савченко, Н. Кірносова. Свої праці з теми фонетики і фонології китайської мови опублікували такі

дослідники, як Су Сюй, Чжао Юань Жень, Мао Ши Чжен, Сунь Де Цзинь, Лін Йен Вей, Ван Лі, Чхен Цзюнь Хуа та інші.

Специфічними одиницями мов флективного типу (російська, українська тощо) є фонemi, тобто поєднання голосних та приголосних звуків. У китайській мові два ряди найменших одиниць звукової будови утворюють силабема та тонема.

Силабема – одна з найменших одиниць матеріальної форми мови, фізичним корелятом якої є склад, який складається з приголосного компоненту «ініціаль», та голосного – «фіналь». Фізичним корелятом тонема є рух тону. [1]

Пояснення вимови китайських звуків часто відбувається шляхом порівняння їх із звуками рідної мови студентів. Варто звернути увагу на те, що в українській та російській мовах вирізняють глухі та дзвінкі приголосні, наприклад п–б, т–д, к–г, с–з, ш–ж тощо. Китайські ініціали (початкові приголосні) відрізняються від українських (російських) придиховими та непридиховими парами.

Що стосується фіналей, у китайській мові виділяють дев'ять дифтонгів (ai, ia, ei, ie тощо) і чотири трифтонги (uai, uei, iao, iou). Слід виділити також назалізовані (назальні) фінали, які вимовляються за участю носової порожнини і набувають характерного носового звучання. Оволодіння назалізованими (назальними) фіналами – досить важкий процес, це пояснюється тим, що в українській мові немає носових голосних, проте у потоці мовлення носові голосні назалізуються під впливом носових приголосних. Китайські назалізовані фінали поділяються на фінали переднього та заднього ряду. Майже всі складають опозиційні пари, а саме: an, ang, en, eng, in, ing, ong, ian, iang, uan, uang, uen, eng, iong, üan, ün [2].

Як вже було зазначено, дуже важливою відмінністю є система тонів, яких виділяють чотири. Слід зауважити, що зі зміною тону одного й того ж складу, повністю змінюється значення слова (наприклад: mai– mai/买–卖/ купити–продати), тому під час викладання китайської мови велику увагу слід приділяти вимові тонів, як на початкових, так і на подальших етапах навчання[3]. Китайський дослідник Чжао Юань Жень порівнює систему тонів китайської мови із наголосом у російській мові [4]. Наголос, як і тон, також має особливу інтонацію та може впливати на зміст слова (наприклад, українські слова «замок», «брати», «дорога» та ін.). Тим не менш, тон та наголос – це два принципово різних явища.

Важливим є відтворення тонів як за допомогою звуку, так і візуально (схеми, малюнки). У випадку із тонами китайської мови, їх можна візуалізувати за допомогою графічної схеми (див. рис 1).

На початку навчання найрозповсюдженішим методом для формування навичок правильної вимови тонів є «метод відтворення» [5], який полягає у наслідуванні, повторюванні за викладачем, або диктором. Після вправ, які пов'язані з наслідуванням, найправильнішим є перехід до «індивідуального відтворення» [5], що дає можливість кожному вивчаючому продемонструвати власний прогрес.

Основою результативності педагогічної взаємодії є зацікавленість у процесі навчання. Саме тут і виникає потреба звернутися до «методу зацікавленості» [5]. Наприклад, в процесі навчання тонів путунхуа, поширеним способом є практика «скручування мови» [5]. «Скручування мови» – це традиційна мовна гра в Китаї, яка свідомо концентрує цілий ряд слів з однаковою вимовою чи схожі між собою слова, щоб сформулювати речення або словосполучення, яке повторюється чи дублюється. Такі ігри не тільки роблять викладання тонів цікавим, але й допомагають студентам практикувати деякі складні звуки фонетичної системи китайської мови. Одним із прикладів такої гри можуть виступати скоромовки, вірші.

Китайські дослідники також виокремлюють такий метод викладання тонів як «керування звуком» [5]. Він полягає у тому, що студентів насамперед треба вчити не правильній вимові тону, а дати їм можливість самостійно зрозуміти, що таке тони в китайській мові, які особливості вони мають, і які органи мовного апарату допомагають

нам відтворювати їх. Основною ідеєю методу є не те, щоб студенти дослідили ступінь напруження голосових зв'язок, а відчули стан артикуляції та переходу, що є вільним і сталим. Цей спосіб викладання все ще знаходиться на початковому етапі розроблення.

Отже, приділення уваги саме фонетичним аспектам, зокрема системі тонів, є надзвичайно важливим під час викладання китайської мови. Незважаючи на існуючий педагогічний досвід та наявність великої кількості методик, з розвитком педагогіки як науки, викладання фонетики потребує переосмислення та створення нових прогресивних методів для подолання студентами мовного бар'єру та вдосконалення вимови. Крім того, комунікація саме з носіями мови покращує розуміння артикуляції й аутентичної вимови, позитивно впливає на навчально-виховний процес.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вовк П. С. Теорія центрів і периферій фонологічної та акцентологічної систем : докторська дисертація. Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка /П. С. Вовк. – К., 2000.
2. Кірнсова Н.А. Практична фонетика китайської мови: навч. посіб. для студентів першого курсу філологічного факультету. – К.: НАККиМ, 2010. – 96 с.
3. Савченко А.С. Сучасні підходи до навчання фонетики китайської мови // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка та психологія. – Випуск 36. – 2012. – 92 с.
4. Сюй С. Проблемы преподавания фонетики китайского языка русским студентам / С. Сюй // Молодой ученый. – 2011. – №12. Т.2. – С. 141 – 144.
5. 李晓航. 普通话声调教学方法解析, 620010, 眉山职业技术学院, 四川, 眉山. 第 287 页

汉语听力技能训练方法

Щербакова Катерина Олексіївна, магістр
Нанкінського педагогічного університету, КНР

听力理解是人们交际中的一项非常重要的活动。一般来说,在交谈中听要先于说,因为只有听懂对方的话,才能有针对性地与对方对话;如果听不懂,交际活动也就无法进行。听力理解同时也是听、说、读、写四项技能中最难掌握和提高得最慢的一项能力,听力理解是通过听觉器官对言语信号进行接收和解码的过程;是对语音信息特征的辨别,包括辨音、辨调、辨重和节奏,在这些基础上,应用语法知识并结合上下文理解整个句子或段落所传达的意思。《实用汉语教师培训教材系列:汉语听力课教学法》主要介绍了初级、中级、高级汉语听力课的教学,听力课测试和教材的使用等内容。《实用汉语教师培训教材系列:汉语听力课教学法》是汉语教学法研究方面最新的成果,也是汉语(第二语言)教师培训所迫切需要的好教材。本文章按照实用汉语教师培训教材系列介绍汉语听力技能训练方法。听力技能训练要和其他的语言技能训练相结合。主要有听说结合、听写结合、听记结合和听读结合等。各个训练技巧各有侧重。

(一) 听说结合:

1、可以训练学生的口头表达能力,可以考查学生语音、语调,判断说话是否流利、表达是否正确;在时间紧张的情况下,采用听说的方式最能节省时间,还能避免课堂沉闷。

2、听后让学生及时用语言将听到的内容反馈出来,或针对所听的内容回答问题、进行表达训练。

3、在听和说的训练中,一要训练学生捕捉声音的能力,让学生听后马上重复出来,锻炼辨音的能力;二要考查学生理解情况,针对听到的内容提问题,让学生回答,

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.

Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.